

MENTORA

Svenska studiecensalens nyhetstidning 1/2002

**Studie-
cirkeln
100 år**

Vad kan man lära sig i en studiecirkel? Mitt svar är: allt.

Studiecirkelns århundrade

Vill du gå framåt – gå i cirkel. Så lyder en reklamslogan för studiecirkel inom Studieförbundet Vuxenskolan, Svenska studiecirkelcentralens ”storasyster” i Sverige.

I år fyller studiecirkeln 100 år. Denna genialt enkla, unika och universella uppfinning är ursprungligen svensk, och utvecklades inom de stora folkrörelserna i Sverige i början av 1900-talet. Och pionjären **Oscar Olssons** idé har visat sig vara ovanligt seglivad: i dag, hundra år senare, deltar uppskattningsvis mellan 1,6 och 1,8 miljoner svenskar i över 300 000 (!) studiecirkel, som numera oftast liknar kurser.

Mitt intresse för studiecirkeln väcktes när jag som ung fick höra om Oscar Olssons brokiga liv av hans fru, min mormors syster **Roine Rydman-Olsson**. Mina första egna erfarenheter som deltagare fick jag för 20 år sedan genom så kallade syskongrupper till handi-

kappade, initierade av den oförtröttliga cirkelinspiratören **Chrissi Lång**. Under studietiden ledde jag en cirkel kring samhällsfrågor och social etik; jag minns att vi debatterade bland annat Finlands stöd till u-länderna och gen-teknik – frågor som är aktuella än i dag.

Vad kan man då lära sig i en studiecirkel? Mitt svar är: allt. Allt mellan himmel och jord. Och förunderligt mycket blir bestående, både kunskaper och venskaper.

Ett litet axplock bland de studiecirkel som för tillfället är anmälda till Svenska studiecirkelcentralen visar vad vi intresserar oss för i Svenskfinland just nu: friskvård, motion och gymnastik, broderi, bibelstudier, mamma-barn-grupper, böcker ...

Speciellt vill jag slå ett slag för bokcirkeln, som är den ”klassiska” studiecirkeln. Svenska studiecirkelcentralen planerar en kampanj för bokcirkel tillsam-

mans med Finlands svenska biblioteks-förening senare i år. Varför inte välja en intressant bok, rykande färsk eller gammal klassiker, samla en grupp vänner och starta en studiecirkel?

Det går också fint att utnyttja den nya tekniken, och grunda nätcirkel kring ett visst tema. Och Internet erbjuder nästan gränslösa möjligheter att söka information.

Det största hotet mot ett aktivt medborgarsamhälle är den extrema individualismen, där ingen bryr sig. Mina erfarenheter säger dock att vi lär oss bäst i grupp, i en trygg, stimulerande och social inlärningsmiljö. Studiecirkeln passar därför sällsynt bra nu i det begynnande 2000-talet, genom dess unika kombination av individuell frihet och kollektiv kraft.

Låt oss alltså gå i cirkel!

Björn Wallén

Synnöve Rabb (layoutare) och Lotta Moring (redaktionssekreterare) är nya Mentora-medarbetare.

- 2 Studiecirkelns århundrade**
- 4 Härligt att umgås kring böcker**
- 5 Oscar Olsson**
och studiecirkelns födelse.
- 8 Smarta pojkar lagar mat**
- 10 Samtalskafé**
samlingspunkt för svenskspråkiga i Träskända.
- 12 Sju nyblivna mammor**
talar om det som känns viktigt för stunden.
- 13 Bland hoppsteg**
och kaksmulor i rikssvensk cirkel.
- 14 På Island**
finns inga studiecirkelar ännu.
- 16 Kolumnen: Kerstin Söderling**

MENTORA

Svenska studieccentralens
nyhetstidning
2 årgången 2002
Utkommer med 4 nummer årligen

Svenska studieccentralen,
centralkansliet
Nylandsgatan 17 B
PB 235, 00121 Helsingfors
Tfn: 09-612 90 70
Fax: 09-680 24 25
E-post: kansliet@ssc.fi

Björn Wallén, chefredaktör
bjorn.wallén@ssc.fi

Marika Holm
projektledare,
De ungas akademi (DUA)
marikah@ssc.fi

Christina Lång,
utbildningssekreterare (Nyland)
christina@ssc.fi

Lotta Moring,
redaktionssekreterare
lotta.moring@pp.inet.fi
mentora@ssc.fi

Synnöve Rabb, layout
synnove.rabb@kaapeli.fi

Kim Österman
informatör, FSU
kim.osterman@fsu.fi

Katarina Nordmyr,
studiesekreterare (Österbotten)
Österbottens regionkansli
Rådhusgatan 21 C, 65100 Vasa
Tfn: 06-320 41 18
Fax: 06-317 90 05
E-post: ssc-vasa@ssc.fi

Beatrice Östman
studiesekreterare (Åboland)
Åbolands regionkansli
Auragatan 1 C, 20100 Åbo
Tfn: 02-251 60 60
Fax: 02-251 63 60
E-post: ssc-abo@ssc.fi

Material kan skickas till red.sekr.
helst per e-post till adressen
mentora@ssc.fi eller till Mentora,
Nylandsgatan 17 B, 00120 Helsing-
fors. Redaktionen förbehåller sig
rätten att redigera insänt material.

Omslag: Deltagare i Marthaförbun-
dets nätcirkel kring huslig ekonomi.
Foto: Synnöve Rabb

En ypperlig förevändning att träffa vänner

En studiecirkel kring böcker är ett härligt sätt att umgås, skriver **Lena Långbacka**, cirkelledare för en grupp litteraturfrälsta kvinnor. Man får tips om böcker och inspiration och motivation att läsa, man får ventilera sina egna tankar och höra andras åsikter, och man får nya infallsvinklar. Dessutom är det roligt.

Efter år av studier och därefter småbarn, med allt vad det innebär, fick vi idén att börja träffas kring böcker. Vi hade alla sjungit i Florakören och det var i samband med studierna och framför allt i kören som vi lärt känna varandra och börjat umgås. En tid hade vi en ”syjunta”, som var betydligt mera junta än sy – jag tror aldrig att någon sydde något. Men vi hade trevligt. Så småningom flyttade en och annan av syjuntans medlemmar iväg från Åbotrakten och vi som blev kvar ville ha en ny orsak att träffas. I det sammanhanget värvade vi också några nya deltagare.

Drivkraften var alltså både behovet att läsa och behovet att träffas. Studiecirkeln startade!

Vi är nu sju kvinnor som träffas ungefär en gång per månad och diskuterar den bok vi valt att läsa. Ämnena varierar, men mest handlar det om skönlitteratur och debattböcker. Att vi är kvinnor har nog påverkat valet av litteratur i rätt hög grad. Vi har läst en del ”kvinnolitteratur”, bland annat **Yrsa Stenius** bok *Makten och kvinnligheten*, *Stjärnor utan svindel* av **Louise Boije af Gennäs** och *Under det rosa täcket* av **Nina Björk**. Men vi försöker få bredd i läsandet och har också läst exempelvis nobelpristagaren **V.S. Naipauls** bok *Ett halvt liv*, *Tänk på miljön – köp en ny bil* av **Jarl Ahlbäck** och *Kollektivt*

En del av cirkeldeltagarna: fr.v. Heddy Långbacka, Lena Marander-Eklund, Lena Långbacka, Camilla Lindström och Karin Fabritius.

Fascinerande ”titt in i” de andras huvuden. Man lär känna varandra genom de gemensamma litterära upplevelserna.

*själv*mord av **Arto Paasilinna**. En av de böcker som föranlett de intensivaste diskussionerna har varit **Marianne Backléns** senaste bok, *Karma*. Den berörde oss alla.

Listan på böcker börjar bli ganska lång, eftersom vi hållit på drygt tre år nu. Nytt är att vi börjat föra dagbok över våra träffar och dokumenterar en del av diskussionerna och böckerna vi läst.

Eftersom vi representerar olika yrkesområden och alla är pratglada blir diskussionerna ofta livliga. Vi arbetar

inom universitetsvärlden och journalistkåren, inom utbildning, hantverk, industri och politik, och har studerat bland annat statsvetenskap, hantverk, folkloristik, historia, litteratur, pedagogik och ekonomi. Det gör diskussionerna intressanta. Vårt mål är inte att ta fasta på det litterära perspektivet i böckerna, utan snarare andra frågor om hur vi upplever innehållet. Mest givande är det när vi har olika åsikter om böckerna! Då lär man sig mycket om varandra, om sig själv och om boken man läst.

För det mesta träffas vi hemma hos någon av oss, äter litet smått och pratar. Sällan har alla möjlighet att komma till våra träffar – tyvärr. Och för det mesta är det någon som inte hunnit läsa boken. Då brukar vi börja med en kort resumé av boken – sedan flödar diskussionen fritt och oftast också skrattet.

Ibland kombinerar vi bokläsandet med att se filmatiseringen av den aktuella boken. Till exempel har vi sett *Rädslans geografi* baserad på **Anja Snellmans** bok med samma namn. Vi

Redan i sin tidiga tappning var studiecirkeln en lyckad kombination av självbildning, personlighetsbildning och medborgarbildning. **Oscar Olssons** slogan, även använd av **Ellen Key**, var "För folket genom folket".

Att Adla anden, att Odlå kunskaperna

Oscar Olsson och studiecirkelns födelse

Politikern, författaren och folkbildaren Oscar Olsson (1877–1950) anses allmänt vara studiecirkelns fader. Under sin aktiva period var Oscar Olsson stadigt förankrad i två folkrörelser: nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen. Han var en lika glödande eldsjål både som nykterhetsman och socialist, men det var främst inom nykterhetsrörelsen han gjorde sin pedagogiska gärning. I riksdagen hade han sitt främsta politiska forum som socialdemokratisk ledamot.

Olssons folkbildarkamrat **Ture Nerman** ger en inträngande analys av studiecirkelidéns födelse i 50-årshistoriken *Studiecirkeln* (1952), som jag här refererar till.

Oscar Olssons far tog tidigt med den unge Oscar i IOGT:s verksamhet (International Order of Good Templars, på svenska godtemplarorden), en amerikansk nykterhetsrörelse som

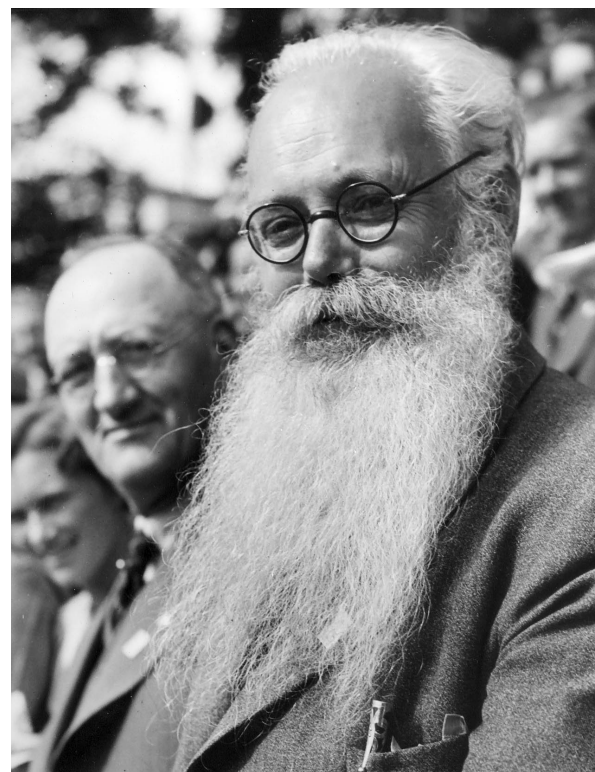
grundats på 1850-talet och som landsteg i Sverige år 1879. Redan från starten organiserade IOGT sin svenska verksamhet i form av så kallade studiecirklar.

"Studiecirkel nr 1 i Lund"

Oscar Olsson kom med i den grupp som efteråt kallats "Studiecirkel nr 1 i Lund". Den fick sina medlemmar från två IOGT-loger, de sedermera berömda "Lugnet" och "Ungdomens framtid".

Hösten 1899 startade alltså en grupp IOGT:are en studiekurs. Den var gratis och man träffades två kvällar i veckan runt om i hemmen och ibland på Café Edelweiss. Oscar Olsson blev fort en tongivande gestalt i gruppen, som kom att bli ett – som vi i dag skulle säga – pilotprojekt eller laboratorium för hans pedagogiska idéer.

Efter tre års erfarenheter av studiekursen gjorde Oscar Olsson en fram-

Oscar Olsson, populärt kallad "Olsson med skägget".

stöt för den nya studiecirkeltypen. Det skedde i två artiklar i godtemplarnas tidskrift *Reformatorn* år 1902. Artiklarna utgjorde samtidigt en motion som togs upp på IOGT:s storlogemöte samma år. Motionen är en kritisk vidräkning med bildningssträvandena inom nykterhetsrörelsen dittills, men också en vidareutveckling av de dåvarande studiekurserna och läsecirkelarna genom konkreta förslag.

Vilka element innehöll då Oscar Olssons nya studiecirkelidé? Här följer en något moderniserad översikt.

forts. på nästa sida

var rörande eniga om att filmen och boken inte hade mycket med varandra att göra och att boken var mycket bättre än filmen.

I planerna finns också en studieresa till Stockholm för att gå på teater. Helst vill vi se en pjäs med anknytning till någon bok vi läst. När vi hade läst **Frank McCourts** bok *Ängeln på sjunde trappsteget* fick vi alla lust att åka till Irland, men av olika skäl har det varit svårt att genomföra en sådan resa. Så tills vidare är den bara en dröm.

Varför studiecirkel om litteratur? Så här lät svaren när jag ställde frågan i vår grupp:

En ypperlig förevändning att träffa vänner. Roligt att läsa böcker man inte annars skulle läsa.

Gemenskap, trevliga och roliga avbrott i vardagen.

Fascinerande "titt in i" de andras huvuden. Man lär känna varandra genom de gemensamma litterära upplevelsorna.

Att träffa gamla vänner är som terapi – att kombinera det med läsning av god

litteratur är ännu bättre.

Det är roligt att kunna dela läsoplevelsen med andra. Efter träffarna känner jag mig upplyft och fylld av energi.

Jag har kommit i gång med läsandet igen efter några års paus, fått inspiration och motivation och en massa tips på intressanta böcker.

En studiecirkel om litteratur kan verkligen rekommenderas för alla som tycker om att läsa och diskutera!

Lena Långbacka
cirkelledare

forts. från föreg. sida

**från lärarledd föreläsning till självstyrd, lärarlös studiecirkel med minst 5 deltagare*

Studiecirkeln skall ha minst 5 och högst 30 deltagare och ledas av en för uppdraget vald studiecirkelledare, som inte behöver vara lärare eller akademiker. En hängiven kroppsarbetare kan vara en fullgod cirkelledare. Cirkeln arbetar året om, man träffas hemma hos deltagarna, och man tillåter sig en möjligast fri organisation.

En i högsta grad praktisk orsak till denna lösning var den påtagliga lärarbristen inom godtemplarrörelsen, som främst rekryterade medlemmar ur arbetarbefolkningen, men också tidsbristen bland hugade lärare och den ringa ekonomiska ersättningen.

Oscar Olsson ansåg att föreläsningar är passiverande som enda studiemetod, de är alltför skolaktiga och de innehåller inte den självaktivitet som är nödvändig för att studierna skall bli meningsfulla. De studiekurser som främst innehöll föreläsningar fick därför i Olssons mun den något ironiska benämningen ”aftonskolekurser”.

**studiecirkelns centrala verktyg är boken och biblioteket, dess metod är den begründande läsningen*

”Till varje cirkel inköpes minst lika många böcker som cirkeln har deltagare ... de inköpta böckerna böra representera så många bildningsgrenar som möjligt, vara gedigna arbeten i populärvetenskap, religionsfilosofi, stats- och samhällslära, historia och sist men icke minst skönlitteratur”, skriver Oscar Olsson i sin motion.

Skönlitteraturens särställning är be-tecknande för de första studiecirkelnarna, och Olsson nämner i sin motion den tidens stora nordiska diktare: **Fröding, Heidenstam, Rydberg, Stagnelius, Tegnér, Björnson, Ellen Key** och **Selma Lagerlöf** med flera.

Forskaren och idéhistorikern **Bernt Gustavsson** beskriver den nya studie-

Oscar Olsson med blivande hustrun Roine Rydman (t.v.) i Närpes år 1932.

cirkeln bokliga bildning som en process med flera steg. Studiecirkeldeltagarna söker *själva* i biblioteket *aktivt* den kunskap de behöver. De tar till sig stoffet på ett personligt och intensivt sätt, de läser på ett *begründande* sätt. Tillsammans *reflekterar* man över de texter som lästs i studiecirkeln, med möjlighet att relatera till de kollektiva erfarenheterna.

Gustavsson skriver: ”På det sättet växer självtilliten i cirkeln och därmed uppskattningen av den egna erfarenheten och den egna gruppen, där alla är jämlikar. Oscar Olsson talade för det idealet i sina skrifter. För honom var det väsentliga bildningsmedlet boken. Bildningsstoffet måste *direkt upplevas* för att deltagarna ska kunna tillägna sig det på sitt eget sätt och relatera det till sin egen erfarenhet.”

**studiecirkeln är både rörelseförankrad och allmänbildande, dess paroll är ”för folket och genom folket”*

Redan i sin tidiga tappning var studiecirkeln en lyckad kombination av självbildning, personlighetsbildning och medborgarbildning. I sin motion

poängterar Olsson på ett otal ställen den slogan som även Ellen Key använde sig av: ”*för folket och genom folket*”. För att verkligen förverkligas genom de breda folklagren och förtjäna epitetet folkbildning, behövdes förankringen i folkrorelserna. Denna förankring kom senare att institutionaliseras i allt högre grad, genom tillkomsten av studieförbund och andra folkbildningsorganisationer i Sverige.

Pröva allt och behålla det som gott är

En av de finlandssvenskar som starkast medverkade till att Oscar Olssons omvälvande studieform kunde spridas till vårt land var **Uno Stadius**, som i början av seklet var en viktig folkbildare inom arbetarrörelsen i Sverige, han blev bland annat den första föreståndaren för Brunnsvik folkhögskola år 1906. När Stadius sedermera var hemkommen till ett självständigt Finland arbetade han som bibliotekskonsulent vid Svenska folkskolans vänner (SFV). I SFV:s årskalender år 1918 skrev han så här:

”Tidens krav, vårt upplysningsarbete A och O bör därför vara att Adla och Odla, adla vår ande och odla våra kunskaper. Endast en kort tid av vår levnad gå vi i samhällets skolor, och ofta förstå ej ens barnen och de unga att då till-

godogöra sig lärdomarna. Därefter äro vi hänvisade till oss själva, till självfostran och självstudier. I detta arbete äro studiecirklar till stor hjälp. Denna nya form för folkbildningsarbete har i Sverige vunnit stor spridning, och är det därför bäst att först hämta erfarenheter från detta land.”

Stadius noterar en del av Oscar Olssons skrifter (som kunde köpas med 20 % rabatt på SFV:s biblioteksbyrå!) och presenterar statistik. Av 15 studiecirklar som lagt ut 800 kronor på bokinköp har det blivit 1 141 studiecirklar som köper böcker för en hundra gånger större summa; enbart den svenska Godtemplarorden har 241 729 böcker i sin ägo.

Men studiecirkelmodellen skall inte anammas som sådan, utan den bör anpassas till de lokala förhållandena, betonar Stadius:

”man måste vara försiktig med att utan vidare kopiera Sverges studiecirklar till användning i Finland. Här-till kommer, att förhållandena i Finland i flera avseenden äro mycket olika. Och tillochmed på vår smala svenska kustremsa är det så olika i norr och i söder, på fastlandet och i skären, i bondgårdarna och arbetarkvarteren. Det gäller således att med beaktande av alla goda råd från landet i väster pröva allt och behålla det, som för varje ort gott är och att icke vara rädd att försöka på något alldeles nytt. Intressanta uppgifter, icke sannt?”

Avslutningsvis ett kraftfullt citat av en annan av studiecirkelns ledande gestalter, **Richard Sandler**. Där beskriver han studiecirkelns fria väsen mitt i prick (citat från *Bokstugan* 1917):

”Om det kommer någon och säger er: ’just så här skall en cirkel se ut, och just så skall de arbeta’ – svara honom då mitt i ansiktet: *you are a humbug, sir*. En riktigt äkta humbug, herre!”

Björn Wallén

Artikeln är en bearbetad version av en längre artikel i Svenska studiecirkelns jubileumshistorik *Kunskapens knytkalas – finlandssvensk studieverksamhet under 80 år*. (2000)

Nöjda deltagare i Marthaförbundets webbkurs/nätcirkel kring huslig ekonomi. Överst läraren Harriet Brunila.

Studera i cirkel med Svenska studiecirkelcentralen

Världens bästa studiemetod!

Studiecirkeln är en oslagbar metod för lärande i grupp, utvecklad i Sverige för ett sekel sedan. Samtalet är svaret på frågan i en studiecirkel. Delade kunskaper är dubbla kunskaper – i gott sällskap!

VEM kan starta en studiecirkel?

Vem som helst! Det som behövs är minst 5 deltagare som fyllt 15 år och att studierna omfattar minst 10 timmar (å 45 min).

VILKA teman kan man ha i en studiecirkel?

Allt mellan himmel och jord! I en cirkel väljer gruppen själv tema – det viktiga är att alla är intresserade av studieämnet. Gruppen planerar själv innehållet och kommer överens om tider och mötesplatser.

Det går även bra att starta nät-cirkel per e-post eller via webben. Läs mer om detta på Svenska studiecirkelcentralens (SSC:s) hemsida under Elvir@-3!

NÄR och HUR starta en studiecirkel?

När som helst! Studieperioden omfattar ett år räknat från det första mötet. Ta kontakt med närmaste SSC-kansli och fyll sedan i en blankett för cirkelanmälan genast efter första mötet. Redovisningsblankett skickas ut efter att SSC fått anmälan.

VILKET är bidraget?

SSC betalar ett bidrag på 4 euro per timme (23,78 mk) för högst 30 studietimmar mot redovisning. Studiecirkeln kan anmäla sig på nytt.

MER info!

Mer information får du genom att kontakta närmaste SSC-kansli, se s. 2! Besök också vår hemsida: www.ssc.fi

Fredrik Ekroos, Carolus Reincke och Joakim Paul väljer ingredienser.

Kalkon, en wokpanna och Joakim Paul.

Det är mycket prat och fniss bland kastrullerna då Marthaförbundets matlagningscirkel för unga män samlas i köket. På ett par timmar hinner man svänga ihop åtta olika rätter under sakkunnig ledning av hushållsläraren **Yvonne Norrmén**.

Smarta pojkar lagar mat

Skala och skiva löken tunt. Rensa rosmarinen från den grova stjälken och blanda med löken. Häll över olivolja och salt ...

Det går raskt undan då hushållsläraren **Yvonne Norrmén** går igenom kvällens recept. Sju matintresserade killar med pannorna i fundersamma veck bläddrar bland recepten.

– ... Skär kakan i portionsbitar, lägg en boll glass på varje bit och häll över varm kolasås. Servera genast.

Yvonne är klar, nu gäller det att vara snabb. Vem vill laga vad?

Minipizza! Pastarullar! Ostformar! Alla ropar i munnen på varandra. Fänkålssoppa är inte så populär och **Mannerheims** berömda vorschmack väcker en viss misstänksamhet, men till sist har alla valt en maträtt.

Marthaförbundets matlagningskurs för unga män, ”Smarta boys”, har samlats till månadens matlagningskväll. Vanligen träffas man i Marthaförbundets kök på Lönnrotsgatan i centrala Helsingfors, men den här gången var köket upptaget, så platsen är skolköket i Hagelstamska högstadiet i Grankulla.

Killarna knyter på sig förkläden och är klara för action. Kastruller och stek-

pannor åker fram ur skåpen, vispar och skålar, knivar och skärbräden. Allt sker under prat och skratt.

Carolus Reincke står och vispar ägg och socker för hand till en Blondie-kaka. Han är med för första gången. På frågan om vad som fått honom att komma med pekar han på **Joakim Paul** bredvid sig. De flesta av kursdeltagarna känner varandra från förut, de är uppvuxna i Helsingfors, Esbo och Grankulla, fem av de sju som deltar i kväll går i Hanken. De är alla i åldern tjugo plus.

Killarna knyter på sig förkläden och är klara för action. Kastruller och stekpannor åker fram ur skåpen, vispar och skålar, knivar och skärbräden. Allt sker under prat och skratt.

Alla verkar laga mat också till vardags. Joakim bor med sin syster och de turas om med maten, **Fredrik Boëthius** kockar och bjuder in sina vänner, **Patrick Blom** lagar mat med flickvännen.

Henrik Eklund kämpar med matberedaren. Den trilskas framför fotografens kamera, men genast när hon försvunnit börjar den surra snällt och blandar till degen till ostformarna. Så trycker han ut deg i små aluminiumformar, naggas degen med en gaffel och skjutsar in plåten i ugnen.

Henrik är kanske inte så van vid matlagnings, men det avskräcker honom inte. Följande dag skall han ha inflyttningsfest med fyrtio gäster, temat är italienskt. En tiramisu-kaka står svalt därhemma och dessutom blir det kycklingsallad och tomatmozzarella. Det är roligt att laga mat i eget kök.

Mellan spisar och arbetsbänkar kretsar Yvonne Norrmén, plockar fram de rätta kastrullerna, visar hur degen skall naggas, ger goda råd om kryddning. Hon är utbildad vid hushållsskolan Högvalla, men matlagningskurserna är en syssla vid sidan om. Dagtid är hon flygvärdinna, men sex kvällar i

Hur fungerar matberedaren? Henrik Eklund tar sig en funderare.

månaden leder hon olika matlagningskurser i Marthaförbundets regi. Recepten tar hon ur sina kokböcker, de är cirka tre hundra vid det här laget.

– Jag tröttnar aldrig på kokböcker. När jag går till Stockmanns går jag genast och tittar på kokboksavdelningen.

Det är ingen skillnad att leda matlagningskurser för män eller kvinnor, tycker Yvonne. De som kommer på kurs är motiverade och vill lära sig. Hon har recept av olika svårighetsgrad, och kursdeltagarna kan också laga maten två och två, om de vill.

Efter en dryg timme puttrar det i kastrullerna och bordet är dukat. **Robert Dahlström** tar ut minipizzorna ur ugnen och alla tar sig en smakbit. **Fredrik Ekroos** lägger sista handen vid de fyllda pastarullarna, Patrick river apelsinskal till fänkålssoppan och Henrik dekorerar ostformarna med dillvippor.

Det är dags att äta. Hela sällskapet slår sig ner vid det dukade bordet. Kalkon-

Kalkongrytan som Joakim lagat öses upp på tallrikarna och för ett ögonblick är det tyst. Så blir det fundersamma miner till ackompanjemang av mmm... hmm...

grytan som Joakim lagat öses upp på tallrikarna och för ett ögonblick är det tyst. Så blir det fundersamma miner till ackompanjemang av mmm... hmm...

– Det är gott, konstaterar Yvonne, och smakrundan fortsätter.

När vi kommer till vorschmacken blir diskussionen livlig. Man tvekar, är det här nu någonting att äta? Alla vill plötsligt ha små portioner, men lägger

upp försvarliga lass av gräddfil och rödbeta som hör till.

– Det värsta är om man sedan ändå tycker om det, fnissar Fredrik.

Det är en smaksak, en del tycker som Mannerheim, andra förstår sig inte på varför man skall blanda malet kött och ansjovis. Ett är säkert, den här kvällen kommer alla att minnas som den gång man smakade vorschmack.

Vid efterrätten är de flesta redan dästa. Men det gör ingenting, efter provsmakningen åker askar och burkar fram och det som blivit över försvinner i rygsäckarna.

Kanske är det för att alla är så mätta, efter maten går arbetet i slow motion. Yvonne får lova att dirigera sina smarta pojkar med fast hand. Tallrikar, bestick och glas vandrar långsamt i väg till diskmaskinen, de större kärlen diskas i diskhoarna. Och så är det dags att ta rygsäcken och bege sig hemåt. De som haft med sig de största askarna har följande dags matlagning på det torra.

Lotta Moring

För att få in pengar lottar föreningen ut saker som deltagarna tagit med sig. Per Andersson beundrar sockorna som Marita Wirén stickat ...

... och Oswald Paananen förevisar sina handgjorda knivar.

Samtalskafé på svenska – en nödvändighet i Träskända

Mitt i Träskända finns en liten svensk språkoas. På Träskända Seniorers samtalskafé samlas man kring ett speciellt tema, men huvudsaken är ändå språket – att få tala sitt modersmål – och att trivas tillsammans.

Bland de grå och fyrkantiga bostadshusen i Träskända ligger ett gulmålat trähus med åstak. Att stiga in i det forna apotekshusets mysiga kafé är som att förflytta sig tillbaka i tiden. En del av den ursprungliga interiören har bevarats med stockarna synliga. I ett av de små rummen möts pensionärsföreningen Träskända Seniorers samtalskafé varannan onsdag. Då går samtalets vågor höga – på svenska. I den finskdominerade staden fyller föreningen en viktig uppgift som samlingspunkt för finlandssvenskarna. De ca 300 Träskändasvenskarna utgör endast en procent av befolkningen.

Redan en tid hade det funnits ett stort behov av en samtalsgrupp på svenska i Träskända. Därför kom pensionärsförbundets inbjudan till en kurs för personer som ville leda samtalskaféer, en ny verksamhetsform, som på beställning. Träskända Seniorer skickade i väg **Laila Markelin-Mutanen** på den veckolånga kursen till Bjärnå. På kursen lärde man ut gruppdynamik och ledarskap, men framför allt kunskap om hur minnet och minnen fungerar. Laila

kom hem med en mängd idéer och material i bagaget.

En av tankarna med utbildningen var att samla personer i mogen ålder kring minnen. Det satte också Laila genast i gång med. Förra hösten handlade samlingsarna om minnen, främst minnen förknippade med hemstaden och flyttningen dit. De flesta av samtalskaféets deltagare har flyttat till Träskända i vuxen ålder.

Under våren har **Nanette Lindeberg** fortsatt som ledare för samtalskaféet. Språket har en stor betydelse för henne som före pensioneringen arbetade på språkcentret vid Helsingfors universitet.

Teman och sidospår

Trots de uppgifter som gruppdeltagarna får på förhand – man arbetar med ett givet tema varje gång – är det inte fråga om skoldisciplin, framhåller Nanette Lindeberg, man kan gott komma in på sidospår. Det väsentliga är att alla talar svenska och har trevligt ihop.

Den dag jag besökte gruppen hade man förberett sig på temat ”Vad är

en lögn?” De åtta deltagarna delades in i två grupper. På förhand hade de tagit del av olika situationer som diskussionsunderlag.

Först diskuterades gränsen mellan lögn och sanning, och att den kan variera. Flera godkände ”vita” lögn, men den allmänna uppfattningen var att man lätt mister förtroendet för en person som inte håller sig till sanningen. Det gick lätt att komma på egna exempel. Alla skrattade gott åt anekdoter från förr, till exempel skolkamraten som skyllde på att spårvagnen hade brunnit upp – som förklaring till varför han kom för sent till skolan. Också politikerna stod i skottgluggen.

I ”läxan” ingick också ett frågeformulär med idéer för diskussion. Det visade sig vara rätt knepiga frågor om vett och etikett och samvete: Vad svarar du om du blir inbjuden till en tråkig tillställning? Om du har överskridit fartbegränsningen och polisen stoppar dig? Om du har 20 flaskor whisky i ditt bagage när tullmannen stoppar dig och frågar om du har något att deklarerera? Om du är borta en morgon från arbetet för att du gått på Stockmann på Galna Dagar och din chef frågar var du varit?

Nu steg volymen i diskussionerna och skratten blev många när man mindes roliga situationer och hur man

tacklat dem. Hur vet man att det blir tråkigt om man inte är där? Ingen ville i varje fall sära sina vänner. Litet extra i bagaget kunde många acceptera, men ljuga skulle ingen, även om de diskuterade politik.

Speciellt fartbegränsningar väckte många frågor och åsikter. Självt satt jag tyst, men sände en vacker tanke till de högre makter som inte låtit någon polisman stoppa mig och som skyddat mig från en olycka. Vägen till Träskända var längre än jag beräknat och tiden blev knapp, så ibland gick det nog en aning för fort. Jag sade ingenting till gruppen, men tänkte att på hemvägen skall jag köra riktigt sakta.

Deltagarna kom in på böter vid fortkörning och att det inte går att uppge felaktiga inkomster – för alla uppgifter finns lagrade på datorn. Så gled samtalet över på skattedeclarationer och skatter, gravplatser och rätten till eviga gravplatser inom släkten, ett aktuellt tema som tagits upp i dagens nummer av Hufvudstadsbladet. Däremellan hade man hunnit klara av väder och hundväder och hundar som drar och hundar som inte skall äta fisk och mycket, mycket annat. Då hade man gått långt över den utsatta tiden.

Dagisbarnen bjöds på saft

– Det här är toppen! sade Per Andersson, som för drygt två år sedan flyttade till Träskända när han tyckte att det blev för stökigt i Helsingfors centrum. Från Träskända är det också närmare till sommarstugan. I början kände han ingen, nu träffar han ofta vänner i butiken och ute på stan, vänner som han får tala svenska med. Hemma talar han finska med hustru och barn.

Per ville gärna diskutera mat och föreslog att deltagarna skulle ta med sig recept. Det förslaget gillade damerna. På deras fråga om de skulle ta med sig något annat svarade han: Sås och Kopp!

På vändagen kunde Träskända Seniorer fira sin ettårsdag. Ett tjugotal personer är inskrivna i föreningen som leds av initiativtagaren **Sten Lindholm**. Till föreningen kommer också svenskar från Tusby, men även finskspråkiga har visat intresse för det svenska programmet på föreningens möten. Glädjande nog finns det i dag två svenskspråkiga daghem i Träskända, vilket bådär gott för språket.

Från Tarinatupa till Samtalskafé

Svenska Pensionärsförbundets nya storsatsning är samtalskaféer för äldre. Inspirationen kommer från motsvarigheten "tarinatupa" på finskt håll och "berättarkaféer" i Sverige.

Avsikten med samtalskaféerna är att stimulera äldre personer att klara sig självständigt så länge som möjligt.

I höstas utbildades de tio första ledarna. Den veckolånga kursens tema var uppbyggt kring minnet och minnen och deras betydelse. Man behandlade också sociala nätverk, gruppdynamik och ledarskap. Ledarna ges beredskap att leda samtal på olika nivåer och i olika ämnen. Målet är att stimulera så många som möjligt, till skillnad från den svenska modellen där någon berättar skrönor och historier och de andra lyssnar.

Under hösten har sju grupper kommit i gång. En del träffas varje vecka, andra varannan vecka, medan någon grupp träffas ett visst antal gånger. De som inte har egna grupper har använt de nya kunskaperna till att blåsa liv i sina pensionärsföreningar. Grupperna kan fungera som studiecirkel i samarbete med Svenska studiecentralen, som är med och arrangerar utbildningen. I planerna ingår en ny utbildning detta år, troligen i Österbotten.

C.L.

För att få in pengar lottar föreningen varje gång ut saker som deltagarna haft med sig. På vändagen lottade man ut ett par vackert mönstrade hemstickade sockor och handgjorda knivar i rön och andra träslag. Senast hade man bjudit barnen i ett av de svenska daghemmen på saft och bulle.

Ännu ute på gården hörde jag de glada skratten och beslöt att någon gång ta emot deras inbjudan till ett nytt besök. Jag trivdes gott som lyssnare och kände att här om någonstans behövs samtalskaféer.

Nästa gång är temat reklam.

Text och foto: Christina Lång

Barnteater

Den 3-5 maj 2002 ordnas barn-teaterfestivalen "Pajaskalas" i Pargas med deltagare från hela Svenskfinland. Ett 100-tal deltagare får i dagarna tre se varandras föreställningar och arbeta tillsammans i spännande workshops. Parallellt med festivalen hålls ett pjäskrivarseminarium för barnteaterledare och andra intresserade.

Deltagaravgift 40 euro/person inkl. mat, logi, undervisning, inträde till föreställningarna, program, försäkring m.m.

Mera information och anmälningsblankett från ÅUF:

Micaela Nyström

Fredrikaplan 1

21600 Pargas

Tfn: 02-454 45 20

Fax: 02-454 47 81

E-post:

micaela.nystrom@parnet.fi

Blanketten finns också på nätadressen www.fsu.fi/auf

Arrangörer: Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU r.f. och Åbolands Ungdomsförbund ÅUF r.f. i samarbete med Pargas stad/kultur, Teaterboulage r.f. och Show- and entertainmentlinjen vid Åbolands folkhögskola.

Festivalen genomförs med understöd från Svenska kulturfonden.

Sista anmälningsdag 5.4

... och då är det onödigt att börja diskutera uppfostran, när hon egentligen behöver tröst och uppmuntran.

Sju nyblivna mammor i en ring

När de sju nyblivna mammorna i Vasa träffas har de inte bestämt något tema på förhand. Ordet är fritt och samtalet kan röra sig om allt från sömnproblem till matvanor, det som känns mest aktuellt just då. Gruppen föddes ur en förlossningsförberedelsekurs och det gemensamma för deltagarna är att ingen är infödd Vasabo.

Vi träffas varannan onsdag eftermiddag över en kopp kaffe. Vi är sju unga mammor som alla fått barn nästan samtidigt. Vi bor i Vasa, men kommer från olika delar av svenska Österbotten. Under våra träffar avhandlar vi saker som känns mest akuta just då, det kan vara allt från sömnproblem och magknip till matvanor. Träffarna är betydelsefulla för oss, det vittnar den låga frånvarostatistiken om.

Allting började med en förlossningsförberedelsekurs i våras. När några av oss sågs på tremånaderskontrollen på rådgivningen beslöt vi att kalla samman en del av de som gått på samma förberedelsekurs. Den första träffen gav mersmak och vi beslöt att fortsätta träffarna i studiecirkelform.

Vi talar om det som känns viktigt för stunden. Kanske äter någons baby dåligt och mamman hör sig för om de

andra barnens matvanor. Vi diskuterar och delar med oss av det vi läst oss till, av egna och andras erfarenheter, och så ger vi varandra boktips. Till exempel *Baby blues* är en bok som vi alla har läst. Dessutom har vi varit på ”studiebesök” till ett svenskspråkigt öppet dagis.

Det viktiga för oss är att träffa andra i samma situation, diskutera det som just då känns angeläget. Vi bestämmer inte ett speciellt tema för en träff. Föregående natt har kanske en mamma sovit dåligt och då är det onödigt att börja diskutera uppfostran, när hon egentligen behöver tröst och uppmuntran (”nog har vi också haft det så där, men det går över”).

– Det har varit givande med våra träffar. Till exempel förlossningen är någonting som jag känt att jag har kunnat diskutera med de andra, eftersom vi alla nyligen gått igenom samma sak, berättar **Anna-Lena Björklund**.

Hon tycker också det har varit värdefullt med träffarna med tanke på framtiden. Hennes dotter har lärt känna barn i samma ålder, barn som kanske kommer i samma klass framöver. Förutom att träffarna är viktiga för oss mammor, har vi märkt att barnen, ju äldre de blir, också tycker att träffarna är roliga.

Gemensamt för oss cirkeldeltagare är att ingen härstammar från Vasa. Anna-Lena liksom **Mikaela Sandkulla** är hemma från Karleby, **Magdalena Strandberg** och **Yvonne Kjellman** är från Närpes och **Sonja Mäki** från Jakobstad, **Turkijana Kemer** är född i Makedonien och själv är jag från Nykarleby. Men kanhända har vi mammor som kommer utifrån ett större behov av ett kontaktnät.

Turkijana säger att träffarna har blivit ett bra sätt att komma bort hemifrån, och alla instämmer. Vuxenkontakterna är viktiga. Samtidigt lär sig barnen att leka med varandra. Hittills har alla sju barn varit med på alla träffar, men inom ett par veckor ska vi mammor ut och roa oss på egen hand. Då är det papporna som får rycka in som barnvakter. Barnen börjar nu vara så pass stora (de är alla födda i maj–juni 2001) att vi mammor känner oss redo för

Bland hoppsteg och kaksmulor

I Sverige, studiecirkelnas förlovade land, finns det kurser för envar: vad sägs om att arbeta i tagel, lära sig mer om Burma eller stampa och gunga till afrikansk trumma. Och kurser i all ära – fikapausen är minst lika viktig!

De första gångerna studiecirkeln samlades var det bara de allra ivrigaste som tog sig ända fram till trumman och deltog på mycket nära håll. Som små grodor slog de sig ner på sina breda bakar. De allra stadigaste kunde stå själva och gunga till musiken i ett förstadium till dans. Men under studiecirkelnas gång lärde sig de flesta av de små deltagarna att gå, och i slutet kunde alla dansa – åtminstone med mammas hand hårt i sin. ”Hoppstegen” däremot fick vi mammor fortfarande klara av själva, och det blev svettigt med en tung ettåring i famnen.

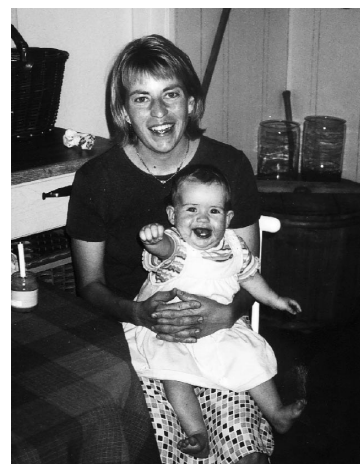
Ett långt steg fram och så ett litet, ett långt steg fram och så ett litet ...

En gång i veckan har vi sjungit småbarnssånger och lekt finger- och tåransor tillsammans med Ella, Emil, Love, Mina, Elsa och Harry i vår studiecirkel Småbarnsmusik. Ledaren Ingrid's rytmiska trummande på den afrikanska trumman har spelat en viktig roll under musikstunderna. Barnen har också uppskattat när hon har spelat gitarr för dem. De har krupit så nära de har kunnat, tills de har suttit som klistrade framför gitarren, vaggat fram och tillbaka och dyrkat henne och musiken med sina små knubbiga kroppar. En av höjdpunkterna var när barnen fick plocka rasslande ägg och klingande bjällror att spela på ur en låda. Också ”att sko hästen” har varit en favorit:

man klappar barnet under foten och konstaterar att sömmarna sitter bra genom att dra i den ena lilla tån efter den andra. De flesta sånger har varit rörelsesånger. Många har varit helt nya och okända för mig, men sådana som fastnar snabbt. ”Bim bom bam, jag har en hand”, har vi sjungit och sträckt fram handen. Det har varit mycket populärt när handen snabbt försvunnit bakom ryggen: ”Bim bom bam – borta!” Det är lätt att göra en ettåring glad!

I dag, efter intensiva övningar, kan barnen både spela på läppen och göra vågen med armarna i vädret ...

Innehållet i en svensk studiecirkel kan verkligen variera. Från glada småbarn som lär sig stampa med fötterna – trots att de knappt kan hålla balansen ens med båda fötterna stadigt på golvet – till akvarell, där man målar lerkrukor på jättestora papper, till en cirkel där man lär sig arbeta med tagel. När jag bläddrar bland vårens kursutbud – i annonser i dagstidningarna och i kataloger som vi dels har fått hem med posten från olika studieförbund och dels plockat på oss på biblioteket – hittar jag andra intressanta cirklar: om Burma, om masker och pantomim, om personlig utveckling genom psykosyntes och om hur man gör sina egna naturliga skönhetsmedel. En cirkel som tilltalar mig handlar om att förvandla sina kläder och marknadsförs med

Carina Sjöblom och hennes dotter Antonia Holm trivs på studiecirkel.

I dag, efter intensiva övningar, kan barnen både spela på läppen och göra vågen med armarna i vädret ...

orden ”ta med dig det fulaste du har i garderoben – förvandla det till det finaste”. Låter mycket lockande, tycker jag!

Men alla intressanta ämnen till trots, så får man inte glömma fikat! Kaffepausen är en viktig bit i alla studiecirkel. Utan den sociala stunden stannar hela kursen av och stampar på stället, medan deltagarna besvärat skruvar på sig och sneglar på klockan. Hembakta kakor hör till, ofta får man känslan av att det viktigaste kursmaterialet är listan över vem som ska baka kaffebröd till nästa gång. Och visst behövs det en balans mellan hoppsteg och kakor – i en riktig svensk studiecirkel finns det näring för både kropp och själ!

*Carina Sjöblom,
Mölnådal, Sverige*

en utekväll, en kväll med god mat och dryck, att få sitta i lugn och ro, komma bort en stund hemifrån.

– Som nybliven mamma är det mycket du funderar över, men du kanske inte ringer till rådgivningen för minsta lilla sak. I stället kan du få råd

av de andra mammorna i gruppen, de har samma problem, sammanfattar Magdalena.

Som en kuriositet kan nämnas att Svenska studiecirkeln nuvarande och tidigare personal i Vasa också har mamma-barn-träffar i studiecirkel-

form. Inom ett års tid blev projektledarna **Camilla Öster**, **Christine Widd**, **Caroline Lund** och under-tecknad mammalediga, liksom studie-sekreteraren **Anna-Karin Öhman**.

Text och foto: Malin Ström

På Island finns det inga studiecirklar – än så länge!

Då jag bodde i Finland under gymnasietiden hörde jag för första gången om studiecirklar. Nu är det dags att introducera studiecirkeln på Island!

De första försöken att bilda studiecirklar på Island gjordes av socialistiska rörelser i början på förra seklet. Sedan dess har det varit svårt att tvätta bort den politiska stämpel som studiecirkeln då fick. Folk har hyst fördomar mot detta sätt att lära sig. Men som de flesta fördomar baserar de sig på okunnighet; studiecirkeln har ju ingen som helst politisk mening. Detta kan vi ändra på, och FNV:s utbildning för nordiska studiecirkelledare kommer att kunna hjälpa oss mycket med det.

Jag tror faktiskt att studiecirklar skulle kunna fungera utmärkt på Island i framtiden, speciellt för oss i UMFI. Över 80 % av våra medlemsorganisationer finns på den glest befolkade landsbygden. Det är dyrt att skicka ut kurslärare – de flesta bor i Reykjavík – till små byar och orter. Avstånden kan vara långa (upp till 1 000 km) och vägarna är ofta i dåligt skick på grund av väder och otjänliga naturförhållanden. Därför är det ofta svårt att ordna kurser som lönar sig ekonomiskt och praktiskt.

Jag föreställer mig att studiecirklar

Namn: Jóhann Haukur Björnsson

Ålder: 26 år

Utbildning: Student vid Ekenäs gymnasium (bodde där 1991–95), examen i psykologi vid Islands Universitet.

Arbete: Studieledare på Islands Ungdomsförening (UMFI), Islands näst största paraplyorganisation med 340 medlemsorganisationer och ca 63 000 medlemmar. Medlemsorganisationerna verkar bl.a. inom idrott, teater och miljöarbete. UMFI erbjuder också kurser i många ämnen.

Projektledare för samnordisk arbetsgrupp vid Föreningen nordisk vuxenutbildning (FNV) som skall utveckla utbildning för personer som vill leda studiecirklar. I gruppen sitter bl.a. Christina Lång från SSC.

skulle kunna ta över en del av dessa kurser. Med all elektronisk teknik som vi har i dag kan vi kanske också utveckla en arbetsform som kombinerar studiecirklar och kontakt via Internet med experter på något område.

Kanske det bästa med studiecirklar är att alla kan vara med och lära sig.

Ungdomar och äldre, ”tuffisar” och äldre damer, alla kan! Studiecirklar kan handla om så olika ämnen. Ungdomar kan lära sig om sina favoritdatorspel och pensionärer kan studera släktforskning. Bara fantasin sätter gränserna. Det enda som hamnar utanför är alltför mycket specialkunskap. Det går inte att behandla exempelvis invecklad matematik eller astronomi i en studiecirkel. Men om ämnet är relativt enkelt, så går det bra med det mesta.

Studiecirkelämnen som jag kan tänka mig kan bli populära på Island är släktforskning, litteratur, samhällsfrågor (urbanisering, flyktingfrågor o.s.v.), kvalitetsstyrning i lantbruket, Internet och kommunikationsfrågor.

Det är oerhört viktigt att folk inte slutar umgås med varandra. Det är roligt med TV, video och Internet, men fortfarande är det bästa att träffas. Studiecirklar skall handla om det.

På Island finns det inte en enda studiecirkel – än så länge. Men det har jag tänkt ändra på! Jag ser fram emot samarbetet med bland annat **Christina Lång** på Svenska studiecentralen. Tillsammans tror jag att vi kan göra studiecirkeln till den mest moderna hundraåringen inom vuxenutbildningen. Studiecirkeln skall bli en hit!

Jóhann Haukur Björnsson

ISEGORÍA – teater som folkets röst i demokratin

Isegoría är en europeisk konferens, som arrangeras av Svenska Österbotens Ungdomsförbund (SÖU) **16–19 maj 2002** på Kilens hembygdscentrum i Kristinestad. Temat är teater som folkets röst i demokratin.

Vi bjuder in nordiska, baltiska och övriga europeiska amatörteaterintresserade, grupper och organisationer.

- teater som folkets röst
i demokratin

Konferensen är ett sätt att få folk att bli delaktiga i sitt eget samhälle, att skapa en bild av aktuella händelser och att förstå och kritisera omvärlden. Vi vill

sammanföra organisationer och teateraktörer för en dialog om Europa, om demokrati och vad som händer då EU utvidgas och olika kulturer möts.

Programmet sker i arbetsgrupper. Deltagarna arbetar fram en gemensam åsikt kring det tema de valt. På avslutningsdagen framför grupperna resultatet av sina diskussioner i valfri

Ta ställning till kärnkraften – och framtiden!

Delta i Svenska studiecensalens folkomröstning om kärnkraften via Internet, 10 mars – 10 maj, adress: www.ssc.fi

I maj kommer riksdagen att ta ställning till byggandet av ett femte kärnkraftverk. Debattens vågor går redan höga.

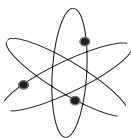
Att ta ställning till kärnkraften är inte lätt. De tekniska frågorna är komplicerade i sig, men det gäller mycket mer än teknik. Det handlar t.ex. om säkerhet. Och i och med att avfallet från kärnkraften är mycket farligt i tusentals år framöver, så får kärnkraftsfrågan en evighetsdimension, etiken blir lika viktig som tekniken.

Att bygga ett nytt kärnkraftverk är ett stort projekt som också får stora samhällsliga effekter, inom energipolitiken, miljöpolitiken, regionalpolitiken för sysselsättning o.s.v. Beslutet nu kommer att få återverkningar många decennier in i framtiden.

Ur demokratisk synvinkel är det viktigt att folket får ta ställning till en dylik stor och betydelsefull fråga. Men någon rådgivande folkomröstning kommer inte att ordnas.

Därför gör SSC ett experiment med en "folkomröstning" via Internet. Omröstningen på nätet pågår 10 mars – 10 maj. Förutom att säga ja eller nej

till utbyggnaden så bör man också ta ställning till i vilken riktning elkonsumtionen och elproduktionen skall utvecklas. På omröstningssidan finns även länkar där man kan få veta mera samt ett debattforum.

Rösta via SSC: s hemsida www.ssc.fi!

SSC:s experiment med folkomröstning via Internet är en del i arbetet med att utveckla nya redskap för demokratin. Det behövs nämligen nya redskap. Det visar bl.a. det sjunkande valdeltagandet i vårt land.

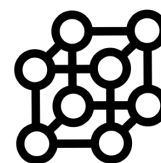
Att göra en omröstning via Internet har många fördelar. Det är lätt och enkelt, man kan genast se resultaten o.s.v. Men det finns också svagheter: alla har inte tillgång till Internet, säkerheten kan inte garanteras.

SSC:s experiment kommer att utvärderas och det kan ge värdefulla erfarenheter för det fortsatta arbetet med att öka demokratin i vårt land.

Ta del i omröstningen och sprid information om var folk kan rösta!

Och ge oss synpunkter på experimentet.

Peter Backa

Bränn inte ut Dig, Kvinna!

Föreläsning tisdag 19 mars kl. 13-16 i SFV-salen, Helsingfors

Vi kvinnor är specialister på att ta hand om folk ... det vill säga andra. Oss själva försummar vi grovt – det är inte tillåtet att vara egoistisk och vi vill ju alla vara Duktiga Kvinnor och Goda Mäniskor ...

Kom och lär Dig något om att ta hand om Dig själv och hur det går om Du inte gör det.

Vivica Antell-Silén, läkare och psykoterapeut (kris- och traumaterapi), delar med sig av sina egna och sina patienters erfarenhet av burnout, om riskfaktorer och symptom samt om vägen tillbaka.

Du är värd att må bra och njuta av livet, Kvinna!

Närmare upplysningar ger Chrisse Lång, tfn: 09-612 907 11, e-post: chlang@ssc.fi

form, exempelvis teater, sång, dikt, pantomim eller en skrivelse.

Under konferensens gång utarbetas en resolution. Resolutionen bygger på konferensens teman: teater, demokrati, medborgarnas deltagande, Europas utvidgning, kulturmöten m.m.

Till konferensen har vi inbjudit föredragshållare som håller korta anföanden.

Stadsdirektören i Närpes och suppleanten i regionkommittén **Gustav Skuthålla**: Styrelseformer i EU – om

öppenhet, delaktighet och ansvar.

Dramatikern **Erik Norberg** från Sverige: Teaterns roll i samhället.

Merja Laaksovirta från Suomen Harastajateatteri: Amatörteatern ur ett europeiskt perspektiv.

Deltagaravgift 100 euro, inkl. kost och logi samt resor inom Finland.

Konferensens arbetspråk är engelska.

Anmälan senast den **19 april** 2002.

För anmälan och information, kontakta SÖU:

Eva-Helén Ahlberg

Tfn: 06-320 5000

Fax 06-320 5025

E-post: eva-helen.ahlberg@sou.fi

Hemsida : www.sou.fi

Konferensen genomförs med understöd från Europeiska kommissionens program för utbildning och kultur och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.

*Två äldre damer
klättrade upp i ett
träd, för de ville det.*

Att få en "kick", att skapa ett "klick"

Jag har träffat många intressanta människor i mitt liv via olika kurser och studiecirklar. Man kommer samman, man har ett intresse, man är inte så många att man försvinner i mängden. Alla måste medverka. För mig har det handlat om teater, kroppsspråk, kommunikation, hälsa och friskvård, natur och miljö.

En gång i min ungdom mötte jag en kursledare som hette **Elsa Olenius**. Hon ville att barn skulle spela teater och hon ledde Barnteatern i Stockholm. Vi var en grupp unga och intresserade blivande barnteaterledare.

Elsa Olenius var omkring sjuttio år. Jag tyckte hon var vacker. En skönhet. (Efter mötet med henne är jag inte rädd för att få rynkor.) Hennes ögon lyste. När jag såg henne sa det "klick" inom mig. Jag blev liksom förvandlad av henne, de andra i gruppen likaså. Vi blev öppna, vi gjorde underverk, vi skrattade och var lyckliga! Hur kunde

en enda person påverka oss till att utföra mer än vi trodde var möjligt?

Vi fick inte nog av henne under lektionerna, vi flockades runt henne på rasterna, på kvällarna – ja, till och med på nätterna. Djupa samtal om livet, kärleken och döden. Elsa Olenius gav och gav och gav till oss unga av sin visdom. Vi åt ur hennes hand.

Det var som om hon hade öppnat en kran inom oss, det sprutade, nej forsade, idéer och tankar ur oss. Vi hade fått en "kick" för livet.

Elsa Olenius berättade för oss om sin vänskap med **Astrid Lindgren**. I ett av de många minnesprogrammen i TV efter Astrid Lindgrens död, visades en scen där Astrid och Elsa vandrade tillsammans. Plötsligt fick de för sig att klättra upp i ett träd. Två äldre damer klättrade upp i ett träd, för de ville det.

Ja, vi förståndiga och kloka, vi kan ju inte hitta på någonting så tokigt. Så gör man bara inte vid sjuttio års

ålder. Men genom att stå kvar nere på marken skriver man inte heller en Pippi Långstrump-bok eller någon annan av alla de fantastiska berättelserna. Kanske måste man upp i trädet för det.

Vad innehåller då detta extra, denna "kick"? Vad skapar ett "klick" mellan människor? Vad har de ledare som kan öppna andra människors hjärtan och livsflöden? Öppna för skrattet och kärleken till andra.

Ett helt liv har jag sökt svaret på frågan. Jag anar kanhända gåtan, men ett är säkert: Jag känner omedelbart igen en människa som har förmågan att lyfta andra. Och då är jag med. Jag breder ut mina vingar, släpper fotfästet och flyger i väg.

Lycka för mig som pedagog är att se någon våga språnget och lyfta.

Kerstin Söderling
dramapedagog och kursledare
Liljendal